

трите скъпи образа - майка, любима, родина -разполага със свое времепространство, свое начало и край, свое присъствие и - с ничия земя, която го обгражда от останалите. Следвайки себе си, той нахлува, обсебва лирическият герой, предизвиква у него сладостен спомен, емоционален изблик, желание за близост, връщане към миналото или поглед към бъдещето. Едно само не може да направи - да попречи на останалите да въздействат по същия начин в собственото си време. При цялата екстазност и пароксизъм на състоянията, духовният свят на лирическият герой не е конфликтен - а е парцелиран свят. Единственото общо между образите, които го населяват, е пребиваването, "поданството" им в него - поданство, което вече не означава привързаност. Защото - подчертавано е - лирическият герой в "Нощ" не може да "реализира любовта си" към майка и родина, не може да изпълни дълга си към тях³. Устремени един към друг, те трагично се разминават и, независимо от самоизгребващата си искреност, са обречени да не се намерят. Жертвеният синовен порив ("Ще бъда твой! Кълна се...") ще е отдавна угаснал, когато Родината призове децата си:

... кой от мъртвите тогаз
ще чуе нещо,
а кой от тях ще се откликне
и ще ли се подигна аз?

Вледеняващата безизходност иде не от стълкновение - а от разединение, от разкъсаната връзка между опорите на духа. Да се съхрани изначалната им хармония, вече е така невъзможно, както да се обхване необозримото с поглед, мисъл или слово. Налице е разширен вариант на онази "една дума" от едноименното стихотворение, която "съзнава" своята произносимост:

Добро и зло, началото и края -
събрал ги бих в една едничка дума.
Език не ще я никога издума...

Българската литература преди Яворов е дала достатъчно свидетелства за парцелираното ни историческо битие, в което